

VOORWOORD

De Schaal voor Emotionele Ontwikkeling werd de voorbije jaren succesvol gebruikt in de diagnostiek en de behandeling van mensen met een verstandelijke beperking, probleemgedrag en psychiatrische stoornissen. De oorspronkelijke versie van SEO (Došen, 1990; 1997) werd vooral in Nederland, België en ook in Duitsland gebruikt. Uitwisseling van ervaringen resulteerden in meer literatuur, wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke publicaties.

Klinische praktici waren echter op zoek naar een verkorte versie van de SEO-R². Deze verkorte versie moest minder tijdrovend maar diagnostisch toch doeltreffend zijn. Grote aandacht ging daarbij naar het werk van Tania Sappok, Duitse psychiater verbonden aan Ev. Krankenhaus Koningin Elisabeth Hertzberge, Berlijn. Op haar initiatief vormde zich in 2015 het “*Network of Europeans on Emotional Development*” (NEED-groep). De NEED-groep bestaat uit 35 experts¹ op gebied van emotionele ontwikkeling en verstandelijke beperking. Ze zijn verbonden aan verscheidene zorg- en universitaire instanties in België, Duitsland, Nederland en het Verenigd Koninkrijk.

Deze experts hadden de ambitie een betrouwbaar instrument voor onderzoek van emotionele ontwikkeling in de klinische praktijk te ontwikkelen. Dat instrument zou ook als een psychometrisch geldige schaal voor wetenschappelijk onderzoek dienen. Drie jaren van intensieve uitwisselingen van ideeën, gegevens en ervaringen resulteerden in een consensus omtrent de inhoud en de vorm van het instrument: een drietalige Schaal voor Emotionele Ontwikkeling – Verkort² (zie Sappok et al., 2016).

De SEO-V is gebaseerd op de SEO-R². De SEO-V laat toe om het onderzoek in de klinische praktijk en in pedagogische settings in te korten en beslissingnames van de onderzoeker eenvoudiger te maken door te scoren met een binair systeem op basis van observeerbaar gedrag. Het instrument kan voor diagnostische inschatting, voor behandelingsaanpak en voor wetenschappelijk onderzoek een belangrijke rol spelen.

De SEO-V en SEO-R² zijn allebei volwaardige schalen die in de klinische praktijk complementair gebruikt kunnen worden. Biedt de SEO-V een sneller inzicht in de psychosociale problematiek van de persoon, dan is de SEO-R² een diepgaand discussie- en assessmentinstrument om de essentiële emotionele behoeften, de motivaties en de wortels van de problemen van de persoon te ontdekken en te begrijpen. Op deze basis kan een kwalitatieve hulpverlening, ondersteuning en behandeling van de persoon tot stand komen.

1 Leden van de NEED-groep anno 2017: Anton Došen, Mieke Hoenderboom, Jolanda Vonk, Paula Sterkenburg, Sandra Zaal, Esther de Bruijn (NL), Els Ronsse, Filip Morisse, Leen De Neve, Bea Jonckheere, Emilie Vandeputte, Stijn Vandevelde, Claudia Claes, Sarah de Pauw (B), Tanja Sappok, Brian Barrett, Manuel Heinrich, Juergen Kolb, Marieke Conty, Sabine Zepperitz, Isabell Gaul, Thomas Bergmann, Christoph Sabellek, Shunyam Murmann, Jutta Meyer auf der Heide, Jacques Meyer-Kemper, Franziska Gaese (D) en Mark Hudson (VK).

2 De werkversie van deze SEO-V is gebaseerd op de SED-S (Sappok et al., RIDD 2016) en op de SEO-R² (Morisse & Došen, 2016). Het betreft een werkversie in ontwikkeling, die nog niet gevalideerd is.

We hopen dat klinische practici met de introductie van de SEO-V het aspect van de emotionele ontwikkeling makkelijker in hun praktijk binnenhalen en dat het zo een adequate plaats krijgt in de diagnostiek en behandeling van mensen met een verstandelijke beperking. Het kan de kwaliteit van de zorg voor en de hulpverlening aan mensen met een verstandelijke beperking alleen maar ten goede komen.

Anton Došen